

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2024 m. birželio 10 d.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

Vilnius

Siunčiama el. p. [lrvkanceliarija@lrv.lt](mailto:lrvkanceliarija@lrv.lt); [info@enmin.lt](mailto:info@enmin.lt)

*Originalas nebus siunčiamas paštu*

## Dėl Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 straipsnio pakeitimo projekto Nr. XIVP-3381

Lietuvos inovatyvios energetikos ir prekybos įmonių asociacija (toliau – **LIEPA**) siekia būti aktyvia asociacija – dalyvauti teisėkūros procesuose, teikti savo pasiūlymus ruošiant su inovatyvia energetika, patogia prekyba kelyje, energijos transportui iš atsinaujinančių šaltinių verslu susijusiems teisės aktams, aktyviai dalyvauti Atsinaujinančios energetikos direktyvos (RED III) perkėlimo į Lietuvos teisinę sistemą ir kituose su atsinaujinančių išteklių bei inovatyvios prekybos reguliavimo klausimais susijusiuose procesuose.

LIEPA palaiko Lietuvos Respublikos Seimo narių siūlomą Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 straipsnio pakeitimo Nr. XIVP-3381 projektą (toliau – **Įstatymo projektas**), kuriuo siekiama padidinti atsinaujinančių išteklių dalį degaluose, tačiau pažymi, kad būtina nustatyti tolesnį šio įstatymo projekto įsigaliojimą.

Dėl žemiau nurodytų aplinkybių įstatymo projektas, LIEPA įsitikinimu, galėtų įsigalioti ne anksčiau kaip nuo 2026 m. sausio 1 d., leidžiant išvengti finansinių sukrėtimų degalų vartotojams bei tinkamai pasiruošti Įstatymo vykdymui iš degalų tiekėjų ir jų kontrahentų pusės.

*Pirma*, nuo 2025 m. sausio 1 d. smarkiai didėja bendras mineralinių degalų apmokestinimas, nes suplanuotai 2025 m. įsigalioja nauja CO2 dedamoji (24 Eur/tūkst. litrų benzino ir 26,2 Eur/tūkst. litrų dyzelino bei pateiktas pasiūlymas gynybos poreikių finansavimo didinimo įstatymų pakete šias akcizo dedamąsias pakelti iki 72 ir 78,6 Eur / tūkst. litrų atitinkamai) bei ženkliai išauga akcizai mineraliniams degalams (+56 Eur/tūkst. litrų dyzelino)<sup>1</sup>. Be

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimas Nr. XIV-1933.

to, didėja Alternatyvių degalų įstatyme numatyti bio degalų transporte tikslai 2025 m. iki nuo 7,8 iki 8,6 procentinio punkto, kas padidins degalų savikainą prekybininkams apie 2 cent /l. Dėl to kitais metais degalų kaina galutiniam vartotojui kils apie 20 ct dyzelinui ir apie 11 ct benzinui.

Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, kurio esmė padidinti atsinaujinančių išteklių dalį degaluose, taip pat didins galutinę degalų kainą, nes atsinaujinanti degalų dalis (biodegalai) yra vis dar brangesni už mineralinę degalų dalį.

Todėl siekiant subalansuoto ir tolygaus degalų kainų augimo galutiniams vartotojams, LIEPA siūlo Įstatymo projekte įtvirtinto teisinio reguliavimo įsigaliojimo datą numatyti ne anksčiau kaip nuo 2026 m. sausio 1 d.

*Antra*, siekiant pasiruošti Įstatymo projekte numatytiems teisinio reguliavimo pokyčiams, degalų tiekėjams reikalingas ne mažesnis nei iki 2026 m. sausio 1 d. pasirengimo laikotarpis.

Siekiant Įstatymo projekto tikslo padidinti biodegalų dalį, palyginus ją su mineraline degalų dalimi, degalų tiekėjai dėl atitinkamų Europos standartuose EN 228, EN 590, EN 14214 numatytų biodegalų maišymo procentinių dalių apribojimų (7 proc. biodegalų dyzeline (B7) ir 10 proc. biodegalų benzine (E10)) turės benzine ir dyzeline papildomai naudoti visai kito tipo biokomponentus (sintetinius). Tokių biokomponentų įsigijimui, technologinių ir logistinių schemų paruošimui (tame tarpe rinkos tyrimams, užsakymams, išankstinėms sutartims su tiekėjais), biodegalų portfelio programos sudarymui, darbuotojų apmokymams ir kitiems būtiniams parengiamiesiems veiksams reikalingas išankstinis planavimas ir pakankamas laikas. Tuo labiau, kad tokie biokomponentai Lietuvoje yra negaminami ir juos teks gabentis iš kitų ES šalių, o tam reikalingi rezervuoti atitinkami logistiniai pajėgumai.

Taigi vien technologiniam ir kontraktiniam pasirengimui Įstatymo projekto pokyčių įgyvendinimui rinkos dalyviams reikalingas pakankamas laiko tarpas, kuris LIEPA vertinimu, būtų tinkamas, jeigu būtų nustatytas iki 2026 m. sausio 1 d.

*Trečia*, Atsinaujinančios energetikos direktyva (RED III), numatanti eilę naujų įpareigojimų degalų tiekėjams, susijusiems su atsinaujinančių išteklių dalies degaluose spartesniu didinimu, turės būti perkelta į Lietuvos teisinę sistemą iki 2025 m. vidurio.

Todėl siekiant išvengti staigių teisinio reguliavimo, susijusio su atsinaujinančių išteklių dalies įsipareigojimų degalų tiekėjams didinimu, aplinkos pokyčių 2025 m., siūlome bei prašome Įstatymo įsigaliojimą atidėti iki 2026 m. sausio 1 d.

Pagarbiai

Lietuvos inovatyvios energetikos ir prekybos įmonių asociacijos (LIEPA) prezidentė

Kristina Čeredničenkaitė

Tel. +370 652 03993

El. paštas: [kristina@liepa.lt](mailto:kristina@liepa.lt)

